

Matematik Dünyası'ndan Sonsuzluğa

Ali Törün / a_torun60@hotmail.com

2008'in son aylarıydı, Matematik Dünyası'nın Kısa Öyküsü'nü yazıyordum. Röportaj için Cemal Bey'den randevu istedim. Verdiği görüşme saati sabah 8,30'du. İzmir'den İstanbul'a geleceğim için geç kalabileceğimi belirterek, daha ileri bir saatte görüşmemizin mümkün olup olamayacağını sordum. "İzmir'den geleceğinizi bilmiyordum. Size yorgunluk olacak, başka bir çözüm bulalım" diye yanıtladı. İncelikle, neredeyse "Ben İzmir'e geleyim" diyecekti.

Doğuş Üniversitesi'nin kapısından içeriye girdiğimde heyecanlıydım. Matematik Dünyası'nın ilk editörüyle görüşecek olmanın coşkusu vardı içimde. Cemal Bey'in çalışma odasına adımımı attığımdaysa heyecanım şaşkınlığa dönüştü. Matematik Dünyası dergileri masanın üzerine dizilmiş, üzerlerine notlar yazılmıştı. İlk sayı çıkarken yaşananlar, sonrasındaki sorunlar anlatılıyordu kağıtlarda.

Cemal Bey, sanki çocuğunun doğumunu, nasıl büyüdüğünü anlatırcasına söze başladı. Sesinde Matematik Dünyası'nın yaratıcıları arasında olmanın, harcadığı emeğin haklı gururu vardı. 17 yıl öncesine ait anekdotları daha dün yaşamışçasına coşkuyla anlatıyor, gülüyor, dergiye karşı duyarsızlığa kıızıyordu. Beni de o yıllara götürmüştü, kendimi

pür dikkat Cemal Bey'i dinlemeye kaptırdığımdan ses kayıt cihazını açmayı unuttuğumu fark ederek "Eyvah!" dedim ve cihazı açtım. "Hiç sorun değil" diyerek, yaklaşık yarım saat boyunca daha önce anlattıklarını çocuksu bir heyecanla yineledi. Elinde derginin ilk sayısını tutarak konuşuyor, kapaktaki problemlerin amacını anlatıyor, UNESCO'dan alınan parayı kullanmadıkları için övünüyordu. Matematik Dünyası'nın "sıfır sermaye, sonsuz emekle" ortaya çıkışındaki amatör ruh Cemal Bey'in anlattıklarıyla somutlanıyordu. "Hiç satmasa da, biz bu dergiyi fotokopi yaparak çıkarmalıyız" cümlesini kurduğundaki kararlılığını, o ince gülüşünü, o güzel sohbeti dün gibi anımsıyorum. Derginin tarihini yazmak için beni yüreklendiren, cana yakın, çelebi bir adamla görüşmüştüm o gün.

Bu satırları yazarken ses kayıt cihazımı açtım ve içim yanarak Cemal Bey'i bir kez daha dinledim. Yaklaşık iki saatlik bir röportaj. Bir insanı tanımak için iki saat çok kısa bir süre. Ama Cemal Bey'i dinlerken onun parlak bir akıl, iyiliklerle dolu bir yürek taşıdığını anlamak çok zor değil. Bütün bu üzüntü sırasında tek avuntum, Matematik Dünyası fidanını diken ve sonsuzluğa doğru süzülüp giden o güzel insanla tanışmış olmamdır. ♠

Oturanlar: Esin Koç (Alkışlar), Deniz Denlu, Rukiye ve Cemal Koç, İlayda Alkışlar, Evin ve Doğa Gülen. Ayakta Ekin Koç

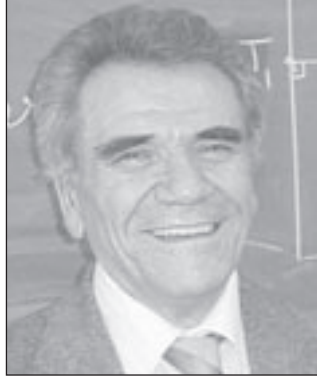
“Onlardan bir şey istemiyorum, istediklerini ben onlara hediye ediyorum...”

Cemal Koç, dergimizin hem fikir babası hem de ilk yazı işleri müdürüdür. Ali Törün Matematik Dünyası dergisinin doğuşu ve başlangıcıyla ilgili bir araştırma yaptı ve bu konudaki yazısı MD-2008-IV sayımızda yayımlandı. İşte o yazıda Cemal Koç şöyle diyordu:

Bazı ilke kararları almıştık. Bunlardan biri ve uygulaması da şöyleydi: Liselerdeki matematik öğretmenlerine ışık tutacak şekilde bazı konuları en sağlam bir biçimde ele alıp bu konuların öğrenciye nasıl aktarılması gerektiğini belirten yazılar yazdık. Bu yazılar matematik öğretmenleri arasında oldukça ilgi gördü. Sevinçle görüyorum ki bugün de Matematik Dünyası, bizim yaptığımıza benzer bir şekilde temel bir kapak konusu belirliyor ve onu işliyor. Biz daha çok bunu lise tabanında düşünürken, bugünse kapak konuları çoğunlukla üniversite konuları içinden seçiliyor; ama aynı düşünce devam ediyor. O dönemde Matematik Dünyası'nın yayın anlayışına ilişkin ana ilkelimizden biri de, dergide doğrudan doğruya matematik makalelerinin yayımlanmasıydı. Matematik tarihi ve felsefesi gibi matematik üzerine yazılmış olan yazılara en fazla birkaç sayfa ayırdık. Çünkü bu tip yazılar hiç matematikle ilgisi olmayan, hatta matematikten nefret eden birçok kişi tarafından bile ilginç bulunup birçok yöne çekilebiliyor. O dönemde ben bunu tehlikeli buldum. Ama bugün sayfa sayısı arttığmdan bu tip yazılar yayımlanıyor ve ben de çok hoşlanarak okuyorum.

Aynı yazıda Timur Karaçay'ın söyledikleri Cemal Koç'un doğasını bize çok iyi aktarıyor.

Derginin mutfağında yaşanan zorluklar, dergi basıldıktan sonra başlayan problemlerin yanında hafif kalıyordu. Derginin okura ulaştırılması çok daha zor bir işti. Yayın hayatına yeni giren, hedef okur kitlesince henüz tanınmayan derginin abone sayısı istenen düzeye ulaşamıyordu. Ülke çapında dağıtım yapan dağıtıcılar, kitapçılar kâr getirmeyecek bu işe girmiyordu. Yapılan abonelere dergiyi postalamak bile dergiyi çıkaran iki üç kişinin kol

kuvvetine kalmıştı... O dönemde çok kızdığımız ama şimdi gülerek andığımız bir olayı anlatmak istiyorum: Derginin öncelikli amacı, ülke çapında matematiğe yeteneği ve hevesi olan gençleri açığa çıkartmaktı. Bu da derginin liselere girmesiyle başarılabilirdi. Bilindiği gibi okullara girecek her türlü ders aracının Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı Talim ve Terbiye Kurulu'nun (TTK) onayından geçmesi gerekir. O nedenle dernek kanalıyla TTK'ya resmi bir başvuru yapıldı, derginin örnek sayıları eklendi, gelecekte izleyeceği yayın politikası açıklandı. O zamanki Milli Eğitim Bakanı, TTK Başkanı ve kurulun matematikçi üyeleriyle görüşerek derginin okullara tavsiye edilmesi ve okul kütüphanelerine satın alınması isteğimizi ilettik. İsteğimiz olumlu karşılandı ve alışılmadık bir hızla

TTK'den dergi için okullara tavsiye kararı çıktı. Biz derginin bütün ortaöğretim okullarının kütüphanelerine almacağını umuyorduk. Böylece bütün okullu gençlere ulaşma olanağı bulduğumuza sevinmeye başladık. Çok geçmeden o sakin ve ancak çok gerektiğinde sükûnetini bozan Sayın Cemal Koç karşımdaydı: “Onlardan bir şey istemiyorum, istediklerini ben onlara hediye ediyorum...”

Sayın Koç'un kızmaya hakkı vardı. Dağ fare doğurmuştu. MEB ancak 20 dergi istiyordu ve onu da sanırım yüzde elliye varan bir indirimle alacaktı. Zaten dergi kâr amaçlı değildi, UNESCO desteği sayesinde maliyetinin altında satılıyordu. Sanırım Sayın Koç dediğini bir dönem yerine getirdi. Sonra eğitim işini üstlenmiş sorumlu Bakanlığın bu sorumsuz davranışı, Bakanlıkla aramızdaki nişanı bozdu. Ancak ne Sayın Alpay'm ne de Sayın Koç'un dergi çıkarma hevesi kırıldı.

Bu dergi bugün bulunduğu konuma durduk yerde gelmedi. Birçok meslektaşımızın özverili emeği ve çabasıyla oldu bu. Bizden önceki kuşaktan bayrağı devraldık ve onlara layık olmaya çalıştık. Türkiye'de bir matematik dergisinin hem kaliteli olabileceğini hem de satabileceğini kanıtladık. Bizden sonraki kuşağın da aynı özveriyi göstereceğine, hatta dergiyi aylık yapacağına inanıyoruz. ♠